

Mottagare
Socialdepartementet
Diarienummer S2021/04713

Datum
2021-10-06

Diarienummer
RS210742

Yttrande Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården

Region Halland har tagit del SOU 2021:39 och är av uppfattningen att delen som avser ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter är positivt. Region Halland önskar lämna följande synpunkter.

Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter

Region Halland uppfattar att det som föreslås är att regionen ska kunna ges *möjlighet* att bereda ombud för patienten åtkomst till journalen på nätet men att föreslagen lagstiftning inte skapar några direkta skyldigheter för regionen.

Möjligheten för ombud att få digital direktåtkomst till t ex anhörigs journal har tidigare varit möjlig via journalen via nätet. Patienten gav då själv åtkomst för ombud till valda delar av journalen.

Ombudsfunktionen i journalen via nätet fick stängas efter domslut i högsta förvaltningsdomstolen. Dåvarande Datainspektionen drev fallet och ansåg att endast vården hade rätten att bereda denna typ av åtkomst och ombuds-funktionen därmed gick i strid med gällande lagstiftning. Ombudsfunktionen har varit mycket omtyckt av både patienter och anhöriga och det finns stora vinster med ett återöppnande.

Vidare uppfattar Region Halland att det av utredningen indirekt framgår att den lösning som Inera tidigare erbjöd föreslås bli laglig igen. Ombudet ges rätt till direktåtkomst eller annan form av elektroniskt utlämnande av de uppgifter som patienten har tillgång till via journalen på nätet. Region Halland uppfattar det kommer det att krävas viss anpassning av Ineras lösning för att uppfylla de nya möjligheterna i förslaget då det inte längre är patienten själv som delar ut åtkomst utan det är vården som ska administrera åtkomst.

Region Halland anser att förslaget att bereda ombuds tillgång valda delar av journalen är positivt och bidrar till att öka patientens stöd i sin vård, förslaget tillstyrks.

Utredningen presenterar ett uppslag om vårdnadshavares tillgång till barns uppgifter efter 13år. Frågan om åtkomst till barns uppgifter är komplex, i många fall är åtkomsten okontroversiell men i vissa fall är den känslig. Region Halland anser att frågan behöver belysas ur fler perspektiv, fram för allt vilket ansvar som läggs på barnet och dennes

möjlighet att säga nej till åtkomst i utsatta situationer och hur barnet kan avlastas från sådana beslut. Region Halland föreslår en barnkonsekvensanalys där företrädare för regionerna bjuds in för att delta i arbetet.

Förenklad behörighetskontroll inom vården

Utredningen föreslår även att det ska vara möjligt att söka uppgifter om legitimation avseende de som finns förtecknade i HOSP-registret på nätet när den enskilde har tillgång till yrkesutövarens personnummer eller samordningsnummer.

Region Halland anser att utlämnande av uppgift så som personnummer eller samordningsnummer till patienten äventyrar det sekretesskydd som lagstiftaren ansett bör tillkomma de som är yrkesverksamma inom hälso- och sjukvården.

Region Halland anser inte att hälso- och sjukvårdspersonal i sin yrkesroll ska tvingas att utlämna personliga uppgifter till patient. Utredningens uppslag om legitimations kod och hur sådan kod kan nyttjas bör därför utredas vidare.

Vidare kan riskerna för kartläggning av hälso- och sjukvårdspersonalen av främmande makt uppmärksammas när uppgifter av detta slag tillgängliggörs via internet vilket skulle kunna tänkas påverka Sveriges förmåga i krig. Region Halland anser att utredningen bör inkludera fler aspekter mer än vad utredningen gör.

Skyddet för hälso- och sjukvårdspersonalens personliga uppgifter blir sämre när de avkrävs uppgift om personnummer för att patienten ska kunna söka efter om personen är legitimerad. Med uppgift om personnummer kan patienten sedan vända sig till Skatteverket för att få ut uppgift om den adress som personen är folkbokförd på. Dessa uppgifter lämnas ut om det inte finns särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs (se 22 kap. 1 § OSL, Offentlighets- och sekretesslagen). Sekretessen är med andra ord svag och en presumtion för offentlighet råder. Detta skiljer sig ifrån den sekretess som råder för uppgifter om bostadsadress inom hälso- och sjukvården (39 kap. 3 § st. 2 OSL) som för uppgifternas utlämnande kräver att det står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående lider men för att ett utlämnande ska ske (presumtion för sekretess).

Region Halland anser också att informationsförsörjningen till HSA-katalog måste säkerställas t ex avseende förskrivarkod. Det måste i framtiden finnas möjlighet för Region Halland att på ett säkersätt erhålla nödvändiga uppgifter i HSA-katalogen genom Inera AB.

Region Halland ser utifrån ett juridiskt perspektiv inga skäl att anmärka på något av de förslag som läggs fram, förslagen är konsekventa med övrig lagstiftning.

Regionstyrelsen

Mikaela Waltersson
Regionstyrelsens ordförande

Jörgen Preuss
Regiondirektör